EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.5.23.
COM(2018) 313 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

az 1995/96 és 2001/02 közötti időszak tekintetében a tejtermelőkre kirótt kiegészítő illeték behajtásával kapcsolatban Olaszország által a Bizottságnak és a Tanácsnak jelentett haladás értékeléséről

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

az 1995/96 és 2001/02 közötti időszak tekintetében a tejtermelőkre kirótt kiegészítő illeték behajtásával kapcsolatban Olaszország által a Bizottságnak és a Tanácsnak jelentett haladás értékeléséről

(a 2003/530/EK tanácsi határozat 3. cikke alapján)

Ezt az értékelő jelentést a Bizottság az Olasz Köztársaság által az olasz tejtermelőknek szánt támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségéről szóló, 2003. július 16-i 2003/530/EK tanácsi határozat (a továbbiakban: tanácsi határozat) 3. cikke alapján készítette, amelynek értelmében az illetékes olasz hatóságok évente jelentést tesznek a Tanácsnak és a Bizottságnak az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakra vonatkozó, kiegészítő illeték címén esedékes összeg termelőktől való behajtásában elért haladásról.

A tanácsi határozat 1. cikke szerint az a támogatás, amelyet az Olasz Köztársaság azáltal nyújtott, hogy az 1995/96-tól 2001/02-ig tartó időszakban a tejre kivetett kiegészítő illeték címén a tejtermelők által az Európai Uniónak fizetendő összeget saját maga fizette be az Európai Unió költségvetésébe, valamint azáltal, hogy megengedte, hogy a termelők kamat megfizetése nélkül, több év alatt, részletekben fizessék vissza tartozásukat, kivételesen összeegyeztethetőnek minősül a közös piaccal, azzal a feltétellel, hogy:

– a termelők egyenlő összegű éves részletekben, hiánytalanul visszafizetik teljes tartozásukat, és

– a visszafizetési időszak – amely 2004. január 1-jével kezdődik – nem haladja meg a 14 évet.

A tanácsi határozat 2. cikke szerint a támogatásnyújtás feltétele, hogy Olaszország bejelentse az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalapnak (EMOGA) az érintett időszakra érvényes kiegészítő illeték teljes összegét, valamint az EMOGA 2003. novemberi, 2004. novemberi és 2005. novemberi kiadásaiból három egyenlő éves részletben levonja a fennmaradó tartozást. Olaszország 2003. augusztus 26-i levelében megtette az érintett időszakra vonatkozó kiegészítő illeték teljes összegéről szóló bejelentést. A fennálló tartozást levonták az EMOGA 2003., 2004. és 2005. novemberi kiadásaiból.

A tanácsi határozat 3. cikke szerint az illetékes olasz hatóságok kötelesek évente jelentést tenni a Tanácsnak és a Bizottságnak az 1995/96 és 2001/02 közötti gazdasági évekre vonatkozó kiegészítő illeték címén esedékes összeg termelőktől való behajtásában elért haladásról.

Az olasz hatóságok az említett rendelkezéssel összhangban benyújtották tizenkettedik jelentésüket a Bizottságnak; az AGEA (Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura) 2017. november 7-én kelt leveléhez csatolt jelentés a 2016. évi részletfizetésről számol be. Tájékoztatásul: az első két éves részlet (2004. és 2005.) egy jelentésben szerepelt (COM(2007) 34 végleges, 2007.1.30.); a mostani jelentés így a tizenharmadik éves részletnek felel meg.

Ez a jelentés a Bizottság értékelését tartalmazza a jelentésben leírt azon intézkedésekről, amelyeket az olasz hatóságok a 2016. évre vonatkozóan a tanácsi határozat hatálya alá eső hét időszak, illetve a határozat hatályán kívül eső időszakok után esedékes kiegészítő illeték behajtása érdekében hoztak meg.

Az illeték törlesztése a 2003-as részletfizetési könnyítéssel

A tanácsi határozat, amely engedélyezte Olaszország számára, hogy a termelők helyett maga fizesse be a kiegészítő illetéket az uniós költségvetésbe, 2005-ben, a Tanácsnak benyújtott első jelentés időpontjában 25 123 hátralékkal rendelkező termelőt érintett. Ez a szám 2016-ra 21 123-ra csökkent.

A tanácsi határozat által érintett hét időszakban illetéktartozást felhalmozó, a jelentés által érintett termelők közül kezdetben 15 431 választotta a 2003-ban bevezetett részletfizetési lehetőséget. A részletfizetési rendszert választó 15 431 termelő 2004-ben – az első éves részlet kifizetése előtt – összesen mintegy 345 millió EUR-val tartozott, amely a részletfizetést elutasító termelők esetében fennálló illetéktartozás teljes összegének körülbelül egynegyedét tette ki. Úgy tűnik tehát, hogy az egyéni szinten a legkisebb mértékű túltermelésért felelős termelők többsége a részletfizetési rendszerbe való belépést választotta. Másrészről viszont az egyéni szinten jelentősebb mértékű túltermelésért felelős (a hét időszak alatt mintegy 1 milliárd EUR-nyi illetéktartozást felhalmozó összesen mintegy 8 000) termelő inkább úgy döntött, hogy nem vesz részt a részletfizetési rendszerben. Meg kell ugyanakkor jegyezni, hogy az olasz hatóságokhoz minden évben újabb részletfizetési kérelmek érkeznek be. 2016-ban például 39 új, összesen mintegy 4,2 millió EUR-ra vonatkozó kérelem érkezett be. 2016. december 31-én a 2003-as részletfizetési rendszert igénybe vevő termelők összesen 372,361 millió EUR-val tartoznak.

A tizenharmadik éves részletet – összesen 25 574 104,06 EUR-t – 10 395 termelőnek kellett befizetnie 2016. december 31. előtt. Az olasz hatóságok által végrehajtott ellenőrzések azt mutatják, hogy 2016 folyamán 10 186 termelő fizette be határidőre az esedékes összeget, összesen 24 968 791,58 EUR-t. Ez azt jelenti, hogy a tizenharmadik éves részletet a termelők 97,9 %-a időben befizette, és befizetésük az esedékes éves részlet 97,63 %-át tette ki. Az első éves részlet megfizetése 99,6 %-ban, a másodiké 97,9 %-ban, a harmadiké 99,5 %-ban, a negyediké 99,7 %-ban, az ötödiké 96,4 %-ban, a hatodiké 96,2 %-ban, a hetediké 90,5 %-ban, a nyolcadiké 98,3 %-ban, a kilencediké 96,9 %-ban, a tizediké 98,2 %-ban, a tizenegyediké 95,9 %-ban, a tizenkettediké pedig 95,7 %-ban történt meg időben. Az első tizenhárom éves részletben beszedett illeték összege 358,326 millió EUR-t tesz ki (ez a teljes esedékes összeg valamivel több, mint 96 %-a).

Noha ezek az arányok egyértelműen bizonyítják a részletfizetési rendszerben részt vevő termelők szándékát kötelezettségeik teljesítése iránt, a Bizottság úgy véli, hogy az olasz hatóságok a rendszer feltételeinek szigorú betartatása és – végső soron – a teljes illetéktartozás behajtása iránti elkötelezettségüket elsősorban az elmaradt törlesztések eseteinek nyomon követésével mutathatnák ki.

A tizenharmadik éves részlet kapcsán semmilyen információ nem áll a rendelkezésünkre a fennmaradó 209 termelő elmaradt befizetéséről, amely összesen 563 317,82 EUR-t tesz ki. (Ez az információ a következő költségvetési évnél fog megjelenni).

Ami a tizenkettedik éves részletet illeti, az előző jelentés 258 olyan termelőről számolt be, aki nem fizette be azt 2015. december 31-ig, ami 1 089 857 EUR hiányt jelentett. Az olasz hatóságok által közölt információkból kiderül, hogy a központi hatóságok az említett esetek mindegyikéről tájékoztatták az illetékes regionális hatóságokat a teljes, kamatokkal megnövelt összegnek a részletfizetési rendszeren kívüli behajtása érdekében. Később bebizonyosodott, hogy az eredetileg feltételezett 258 fizetéselmaradási esetből 124 termelő valójában megfizette a részletet. Ezzel szemben az a 134 termelő, akik ténylegesen nem teljesítették a tizenkettedik részlet befizetését, elveszítették a részletfizetés lehetőségét, és végrehajtási eljárás indult ellenük.

Az olasz hatóságok által a 2016. évre vonatkozóan szolgáltatott információk fényében úgy tűnik, hogy a 2003/530/EK tanácsi határozat által jóváhagyott részletfizetési rendszer alkalmazási feltételeit betartották, és az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakra vonatkozó illeték megfizetésére a részletfizetési rendszert választó termelők esedékes tartozásainak behajtásában elért haladás a rendszer megfelelő kezeléséről tanúskodik.

Mezőgazdasági üzemek, melyektől visszavonták a részletfizetési lehetőséget

Az éves részlet megfizetésének elmulasztása a termelő részletfizetési rendszerből való kizárását, valamint az egész tartozás kamattal megnövelt összegének egyszerre történő behajtását vonja magával.

A részletfizetési rendszer 2003-ban történt bevezetése óta eltelt tizenhárom évben összesen 991 mezőgazdasági üzem esetében vonták vissza a részletfizetés jogát; részletekben visszafizetendő tartozásuk teljes összege 33 954 483,57 EUR volt.

Ugyanakkor ebből az összegből a részletfizetési jog visszavonását megelőzően 15 608 713,05 EUR-t visszafizettek, a visszavonást követően pedig 5 042 636,22 EUR-t sikerült behajtani, amiből 2 678 653,30 EUR 256 mezőgazdasági üzem tartozásának teljes kiegyenlítését tette lehetővé. Ez azt jelenti, hogy a rendszerből kizárt fennmaradó 735 mezőgazdasági üzem tartozása összesen 13 314 672,82 EUR.

Ezek az adatok azt mutatják, hogy az olasz közigazgatási szervek igyekezete az éves részlet meg nem fizetése miatt a részletfizetési rendszerből kizárt termelők illetéktartozásának beszedésére távolról sem kielégítő. Ráadásul a tejtermelőknek ahhoz, hogy a részletfizetési rendszerben részt vehessenek, le kellett mondaniuk az olasz bíróságok előtti jogorvoslati lehetőségeikről. E tényt figyelembe véve a behajtott összegek elmaradása nem magyarázható a jogi eljárások esetleges elhúzódásával, hanem inkább arra vezethető vissza, hogy az olasz hatóságok nem tudják ténylegesen behajtani a hiányzó összegeket.

A féléves fizetési haladék és következményei az állami támogatás tekintetében

Olaszország a 2010. december 29-i 225. törvényrendeletben – amelynek módosított szövegét a 2011. február 26-i 10. számú törvénybe foglalták – a 2. cikk 12k. bekezdése értelmében 2011. június 30-ig meghosszabbította a 2003/530/EK tanácsi határozat által jóváhagyott 2003. évi részletfizetési rendszer szerint 2010. december 31-ig esedékes 2010. évi részlet befizetésének határidejét.

A 2013. július 17-i C(2013) 4046 final határozatában a Bizottság megállapította, hogy a 2010. december 31-én esedékes tejilletékrészlet határidejének meghosszabbítása a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül. Emellett úgy vélte, hogy a határidő-hosszabbítással összefüggő támogatás a 2003/530/EK tanácsi határozatban előírt feltételek megszegésének minősül, és a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja alapján jogellenes, a belső piaccal ugyancsak összeegyeztethetetlen új állami támogatást jelent mindazok számára, akik éltek ezzel a lehetőséggel és kiléptek a Tanács által meghatározott keretből.

A C (2013) 4046 final határozattal a Bizottság elrendelte, hogy Olaszország fizettesse vissza a halasztott fizetéssel élő kedvezményezettekkel az összeegyeztethetetlen támogatások kamatokkal megnövelt összegét.

Az olasz hatóságok megkezdték a támogatások visszafizettetéséhez szükséges adminisztratív eljárásokat. Ugyanakkor 2013. november 8-án Olaszország fellebbezést nyújtott be a Bizottság határozata ellen a Törvényszékhez (T-527/13 sz. ügy). A Törvényszék 2015. június 24-i ítéletében részben hatályon kívül helyezte a Bizottság határozatát: megerősítette a

Bizottságnak a 2010. december 31-én esedékes tejilletékrészlet határidejének meghosszabbításával összefüggő támogatásra vonatkozó álláspontját, azonban elvetette a határidő-hosszabbítást igénybe vevőknek – akik egyúttal a tanácsi határozat keretéből is kiléptek – nyújtott új támogatásra vonatkozó következtetéseit. A Bizottság megfellebbezte a Törvényszék ítéletét az Európai Unió Bírósága előtt (C-467/15 P sz. ügy). 2017. október 25-én a Bíróság a jelen ügyben hozott ítéletében megerősítette a C (2013) 4046 final bizottsági határozat érvényességét, amelyet a Törvényszék 2015. június 24-i ítéletében részben megsemmisített (T-527/13 sz. ügy). Ezért felkérték az olasz hatóságokat, hogy hozzák meg a C (2013) 4046 final határozat végrehajtásához szükséges nemzeti intézkedéseket a rendszer keretében nyújtott támogatás teljes visszafizettetéséig.

A 2002/03-as időszak címén fizetendő kiegészítő illeték

Az 1995 és 2002 közötti időszakra vonatkozóan Olaszország a Tanács 2003/530/EK határozatának megfelelően a termelők helyett maga fizette be a kiegészítő illetéket az uniós költségvetésbe.

2004 óta a tagállamok a kiegészítő illetéket közvetlenül az uniós költségvetésbe fizetik, a 2003. szeptember 29-i 1788/2003/EK tanácsi rendeletnek megfelelően.

Ezzel szemben a 2002/03-as időszak nem tartozik sem a tanácsi határozat, sem pedig a 2004-ben bevezetett új rendszer hatálya alá. Az olasz nemzeti kvóta túllépésére tekintettel a túllépésért felelős olasz tejtermelők a 2002/03-as időszakra vonatkozóan összesen 227,76 millió EUR összeggel tartoztak az Unió költségvetésének.

Ebből az összegből az illetéktartozást felhalmozó tejtermelők még 118,4 millió EUR összegű kiegészítő illetékkel tartoznak az Európai Unió költségvetésének.

Az 1995/96 és 2008/09 közötti időszak címén behajtandó, és a 2003-as részletfizetési rendszeren, illetve a 2009-es visszafizetési rendszeren kívüli illetéktartozás

Az előző jelentésekben kiemeltük, hogy a 2003-as részletfizetési rendszert, illetve a 2009-es (az uniós referenciarátánál néhány százalékponttal magasabb kamatlábbal megállapított) részletalapú visszafizetési rendszert választó termelők tartozása a behajtandó illetékösszeg alacsony részét teszi ki, nevezetesen 407 millió EUR-t, azaz a behajtandó összeg 17 %-át. 2016. december 31-én 368 millió EUR-t már behajtottak a 2003. évi részletfizetési rendszerrel és a 2009. évi visszafizetési rendszerrel összefüggésben. Ebből következik, hogy a teljes visszatérítendő összegnek csak egy minimális része folyik még be ezekből a rendszerekből, nevezetesen 39 millió EUR.

Valójában az Olaszország által bejelentett, az 1995/96 és 2008/09 közötti időszak címén behajtandó illeték 2,303 milliárd EUR-t kitevő teljes összegének döntő része nem az előbb említett rendszerekhez tartozik.

Ha az olasz hatóságok által a tizenharmadik éves részletről készített jelentésben szereplő információk azt mutatják, hogy a 2003-ban létrehozott részletfizetési rendszeren belül az illetékbeszedés általános helyzete kielégítő, ugyanez nem igaz a részletfizetési rendszeren, illetve a részletalapú visszafizetési rendszeren kívül behajtandó összegek (1,268 milliárd EUR) beszedésére, és különösen a végrehajtható összegek (803 millió EUR) visszafizettetésére.

A Tanácsnak 2010 óta benyújtott, egymást követő értékelő jelentéseiben a Bizottság többször is elégedetlenségét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy nem történt jelentős előrelépés a

részletfizetési rendszeren, illetve a részletalapú visszafizetési rendszeren kívüli beszedendő kiegészítő tejilleték behajtásában.

Az olasz hatóságok által a tizenharmadik éves részletről készített jelentésben közölt információkból látszik, hogy nem tapasztalható semmilyen számottevő újabb előrelépés a részletfizetési rendszereken kívüli illetékek tényleges beszedése terén. Az olasz hatóságok kiemelik, hogy 798 millió EUR jogi úton (végrehajtási eljárás útján) történő behajtása folyamatban van, de tényleges eredményekről még nem számoltak be.

A befizetetlen illetékösszeg nagyságát, valamint a befizetetlen összeg behajtása terén tapasztalt jelentős késedelmet figyelembe véve a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az olasz hatóságok távolról sem tudták, illetve tudják biztosítani az uniós jogszabályok hatékony és tényleges érvényesítését.

A Bizottság e miatt az EUMSZ 258. cikke szerinti kötelezettségszegési eljárást kezdeményezett az Európai Unió Bíróságán (C-433/15 sz. ügy).

Az Európai Unió Bírósága 2018. január 24-i ítéletével helyt adott a Bizottság keresetének: megállapította, hogy az Olasz Köztársaság elmulasztotta teljesíteni kötelezettségeit azáltal, hogy nem biztosította, hogy a nemzeti kvótát meghaladó olaszországi termelés után fizetendő kiegészítő illeték a kiegészítő illeték Olaszországban történt tényleges bevezetésének első gazdasági évétől (1995/96) az utolsó olyan gazdasági évig, amikor Olaszországban kvótát meghaladó termelés valósult meg (2008/09):

– ténylegesen azon termelőket terhelje, akik a termelés túllépéséhez hozzájárultak, továbbá

– ezen illetéket kellő időben, a fizetendő összegről szóló előzetes értesítést követően megfizesse a felvásárló vagy – közvetlen értékesítés esetén – a termelő, vagy

– amennyiben az illeték megfizetésére az előírt határidőn belül nem került sor, azt nyilvántartásba vegyék, és esetlegesen kényszerítő intézkedések útján behajtsák ugyanezen felvásárlóktól vagy termelőktől.

Következtetés

A Bizottság úgy ítéli meg, hogy azokban az esetekben, amikor teljesülnek a Tanács által 2003-ban jóváhagyott részletfizetési rendszer alkalmazásának követelményei, az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakra vonatkozó illeték megfizetésére a részletfizetési rendszert választó termelők esedékes tartozásainak behajtásában az olasz hatóságok által elért haladás a rendszer megfelelő kezeléséről tanúskodik.

A részletfizetési rendszeren, illetve a részletalapú visszafizetési rendszeren kívüli összegek vonatkozásában a Bizottság emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Bíróságának 2018. január 24-i határozata megerősítette azon hiányosságok meglétét, amelyeket a Bizottság az Olasz Köztársaságnak felrótt. Az EUMSZ 260. cikke értelmében jelenleg az olasz hatóságok feladata a Bíróság ítéletének végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedés meghozatala, és így egy olyan, az esedékes összegek behajtására szolgáló hatékony rendszer gyors kialakítása, amely valós és látható eredményeket ér el a kiegyenlítetlen összegek csökkentése tekintetében.